

حسین قصیعی

ناظران خشونت

قتل دلخراش رومینا، دختر ۱۴ساله گیلانی به دست پدرش ادامه خشونت‌های خانگی است که هر از گاهی فضای اجتماعی ما را تکان می‌دهد. راه یافتن این خبر به فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی خشم شدید کاربران علیه پدر رومینا را به همراه داشت و به طوری که خواستار به کار رفتن خشونتی بیشتر علیه پدر رومینا شدند. این پرونده که در حال حاضر مراحل قضایی آن در حال انجام است، از چند سال قبل و با ارتباط رومینا و فردی به نام بهمن که حالا مردی ۳۰ساله است به جریان افتاده بود. براساس گزارش‌های منتشر شده مخالفت‌های خانواده رومینا خصوصاً پدر ۳۷ساله او با این ارتباط منجر به تنش‌های بین طرفین و سرانجام فرار رومینا از خانه شده بود که بازگشت رومینا به خانه فرجامی جز قتل دلخراش او را به همراه نداشت. پدر رومینا انگیزه‌اش از ارتکاب قتل را اختلاف خانوادگی و فرار دخترش از خانه عنوان کرده‌است که البته دربارهٔ اختلاف‌های خانوادگی جزئیات بیشتری مطرح نشده است.

آن چه دربارهٔ ساختار قانونی پرونده مطرح است این است که مطابق رویه موجود، پرونده به علت حساسیت‌هایی که ایجاد شده به صورت ویژه بررسی و متهم نیز بعد از کامل شدن تحقیقات در دادگاه کیفری یک استان گیلان محاکمه و براساس آن چه در قانون پیش‌بینی شده به مجازات حبس سه تا ۱۰ سال محکوم می‌شود و تنش‌های ایجاد شده هم تأثیری در تغییر رویه موجود نخواهد داشت.

در بروز چنین پرونده‌هایی آن چه مایه تأثر است این است که مداخله قانونی زمانی صورت می‌گیرد که خشونت ایجاد شده به ارتکاب جرم منجر شده‌باشد.
آنگونه که در این پرونده هم مطرح است، رومینا از مدت‌ها قبل تحت تأثیر خشونت خانگی قرار داشته و پس از فرار از خانه به دلیل نبودن سازمان حمایت کننده قانونی، ناگزیر به بازگشت به کانون خانواده‌ای شده که سرنوشتی جز قتل یا خودکشی را نمی‌شد برای آن متصور بود. اگر به جامعه‌پیرامون خود‌نگاهی بیندازیم متوجه خواهیم شد که سازمان‌های مداخله‌گر در پیشگیری و حمایت از قربانیان خشونت فقط در حد داشتن تابلو فعالیت می‌کنند و اراده‌ای برای ارائه خدمات مدخله‌گر که منجر به نجات زندگی قربانی شود در آنها وجود ندارد.

روزانه پرونده‌های بسیاری درباره قتل‌های خانوادگی که ریشه در خشونت‌های اولیه دارد در محاکمه قضایی تشکیل می‌شود. اضافه کنید به این آمار شمار تماس‌هایی که با پلیس درباره این خشونت‌ها برقرار می‌شود یا زندگی‌هایی که در دادگاه‌های خانواده به همین دلیل به جایابی منجر می‌شود. همه این اتفاق‌های ناگوار در سایه حاکمیت قانون روی می‌دهد که چشم سازمان‌های مداخله‌گر آن به ساختارهای پیشگیرانه بسته است.

مایه تأثر است که پرونده رومینا به سیاق پرونده‌های سیاهی مثل آتنا، اهورا، ستایش و… بعد از سپری شدن رویه‌قانونی‌اش بسته خواهد شد بدون اینکه بازخوانی و بازکاوی‌های ایجاد شده تأثیری در کاهش خشونت در جامعه داشته‌باشد. در حوزه تصمیم‌گیری، افراد به جای اینکه موضوعات فرهنگی و اجتماعی که بدنه جامعه را تشکیل می‌دهند، مورد توجه قرار دهند مناصب و مناسبات سیاسی را هدف قرار می‌دهند، از همین روست که غفلت از موضوعات اجتماعی و فرهنگی به پیامدهای ناگواری منجر می‌شود.

زمین لرزه ۴ریشتری در پایتخت

زلزله‌ای به قدرت ۴ریشتر ظهر روز گذشته پایتخت را به لرزه در آورد. ساعت ۱۳:۴۱ روز گذشته‌بود که نقاط مختلف تهران به لرزه درآمد که مرکز لرزه‌نگاری کشور کانون آن را حوالی دماوند و در عمق ۱۲کیلومتری زمین اعلام کرد. همزمان با وقوع حادثه تیم‌های امداد از استان تهران و مازندران در منطقه حاضر شدند و بیمارستان‌های دماوند هم به حالت آماده‌باش درآمدند. رضا کریمی محمدی، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران هم گفت که این زلزله در گسل مشاء رقم خورده است که نشان می‌دهد گسل در حال حرکت است. براساس گزارش‌ها حادثه خسارتی به همراه نداشته است.

درگیری دو پیسر جوان پیس از کورس ششپانه در یکی از خیابان‌های تهران باقتل یکی از آنهابه پایان رسید، به گزارش جوان، چند شب قبل مأموران کلانتری تجریش قتل پسر جوانی را به قاضی ساسان غلامی، بازپرس ویژه قتل دادرسی امور جنایی تهران اطلاع دادند.مأموران کلانتری گفتند ساعتی قبل پسر جوانی که با چاقو زخمی و برای درمان به بیمارستان شهدای تجریش منتقل شده‌بودبه خاطر خونریزی شدید به کام مرگ رفت.

بااعلام این خبر بازپرس همسراه تیمی از کارآگاهان اداره‌دهم پلیس آگاهی در بیمارستان حاضر شد. برسی‌های مأموران پلیس نشان داد،مقتول، حامد نام دارد که ساعتی قبل دختر و پسری ناشناس پیکرزخمی او را به بیمارستان منتقل شد‌و از بیمارستان فرار می‌کنند یکی از کارکنان بیمارستان گفت:ساعتی قبل خودروی پژو ۲۰۶که دختر و پسر جوانی سرنشین آن بودند به جلور در بیمارستان آمدند.در صندلی عقب خودروی پژو ۲۰۶ پسر زخمی بود که ارتنده مدعی شد یکی از دوستانش است که در حادثه‌ای زخمی شده و به همین خاطر برای درمان او را به بیمارستان منتقل کرده‌است. پس از این در بار باز کردیم و خودرو وارد بیمارستان شد و پسر زخمی هم برای درمان به اورژانس منتقل شد. در حالی که دقایقی از ورود خودروی پژو ۲۰۶

حوادث

سرویس حوادث ۸۸۶۹۸۴۳۵

پایان کورس خیابانی باقتل

به بیمارستان گذشته‌بود و ماهم موضوع را به مأموران پلیس خبر داده‌بودیم، ناگهان متوجه شدیم ارتنده همراه دختر جوان به صورت مخفیانه از بیمارستان خارج شده وفرار کرده‌اند. مأموران در تحقیقات بعدی دریافتند دختر و پیسر فراری خودروی پژو ۲۰۶ خودشان را از ترس در بیمارستان جا گذاشته و با پای پیاده فرار کرده‌اند.بدین ترتیب کارآگاهان پلیس آگاهی شماره پلاک خودرو پژو را از سامانه پلیس استعمال گرفتند که مشخص شد خودرو متعلق به زن جوانی به نام رؤیا است. رؤیا پس از احضار به اداره پلیس مدعی شد که خودرواش در اختیار پیسر جوانش به نام امیر بوده‌است و شب حادثه هم قرار بوده همراه دختر مورد علاقه‌اش برای تفریح به خیابان بروند، رؤیا پس از دیدن عکس‌های دوربین مداربسته تأیید کرد که پیسر فراری امیر است اما مدعی شد دختر جوان را نمی‌شناسد و احتمال داد او همان دختر مورد علاقه پیسرش باشد.

■ **کورس مرگبار دو خودرو**

همزمان باانتقال جسد مقتول به پزشکی قانونی مأموران پلیس برای برملا کردن رذ کر قتل حامد دست به تحقیقات میدانی زدند. بررسی دوربین‌های مدارسته و تحقیق از شاهدان حکایت از این داشت امیر و دختر متعلق به بیمارستان تجریش می‌برد و مدعی می‌شود که پیسر زخمی دوستش است که در حادثه ارتندی زخمی شده است و بعداز دقایقی هم از محل همه‌راه‌خود مورد علاقه‌اش فرار می‌کند.بدین ترتیب همزمان با ادامه تحقیقات درباره این حادثه مأموران پلیس امیر و دختر ناشناس را به دستور قاضی ساسان غلامی به عنوان مظنونان حادثه تحت تعقیب قرار دادند.

متهم: من قاتل شوهرم نیستم

پزشکی قانونی وی به اتهام قتل عمد روانه زندان شد و در اولین جلسه محاکمه به قصاص محکوم شد. بانقض این حکم از آنجائیکه قضات پرونده را لوث تشخیص دادند حکم به برگراری مراسم قسامه دادند تا اینکه با قسم ۵هفتر از بستگان اولیای او متهم دم دیگر به قصاص محکوم شد که این بار نیز با اعتراض متهم این رای نقض و پرونده به شعبه سیدگی کننده از راج دادشده تا بار دیگر مراسم قسامه از سوی اولیای دم بر گزار شود. از دادگاه درخواست صدور رای شایسته را دارم.»

در ادامه متهم در جایگاه قرار گرفت و با اناکر جرمش گفت: «روز حادثه شوهرم فکر می‌کرد، قصد لجبازی دارم. به همین دلیل با من درگیر شد و از آشپز خانه یک گلدان برداشت. او پشتش به من بود تا اینکه بعداز لحظاتی وقتی برگشت دیدم چاقو به سینه‌اش فرو رفته و خودکشی کرده است. اگر قصد کشتن او را داشتم همسایه‌ها را خبر نمی‌کردم و او را به بیمارستان نمی‌بردم.»

بعد از دفاعیات متهم، از آنجائیکه اولیای دم نتوانستند ۵هفتر از بستگان خود را به دادگاه احضار کنند با درخواست متهم، وی بعد از تنفس در وقت اذان قسم خورد که قاتل شوهرش نیست، سپس وی وکیل از دادگاه در خواست آزادی موکلش با قرار وثیقه را مطرح کرد. در پایان هیئت قضایی با موافقت این درخواست قرار بازداشت متهم را لغو و حکم آزادی وی را صادر کردند تا بعد از شورور رأی مناسب را صادر کنند.

سلامت روانی پسر خطاکار بررسی می‌شود

مثلا به بیماری اعصاب و روان است حتی چند بار در بیمارستان روانی امین یاد بستری شد تا اینکه آخرین بار بعد از اینکه حالش بهتر شد او را از بیمارستان ترخیص کردیم. دختر جوان درباره ادعای برادرش گفت: برادرم مدتی بود حرف‌های عجیبی می‌زد.او می‌گفت پدر و مادر او را بزرگ نکرده‌اند و زن و مردی دیگری او را بزرگ کرده‌اند. او همچنین مدعی بود پدرم چند ماه قبل نامادری و ناپدری او را کشته است. به همین خاطر قصد انتقام دار. این گذشت تا اینکه روز حادثه اعتراض پدرم پنهان‌های اشد تا او پدرم را مقابل چشم‌مان به قتل برساند. باثبت توضیحات دختر مقتول پرونده به دادگاه کیفری یک‌استان تهران فرستاده شد‌و با تعیین شعبه در اختیاری هیئت قضایی سبعمهم دادگاه قرار گرفت. هیئت قضایی بعد از مرور پرونده دستور دادند متهم به پزشکی قانونی فرستاده شود. به این ترتیب پسر جوان بعد از اظهار نظر کارشناسان پزشکی قانونی درباره سلامت روانی وی به زودی محاکمه خواهد شد.

زن محکوم به مرگ که از چهارسال قبل به اتهام قتل شوهرش بازداشت شده‌است، روز گذشته با اجرای مراسم قسامه سوگند خورد که قاتل شوهرش نیست.

پسر جوانی که به اتهام قتل پدرسالخورده‌اش در بازداشت به سر می‌برد
پس از بررسی سلامت روانی‌اش از سوی کارشناسان پزشکی قانونی در دادگاه کیفری یک استان تهران محاکمه می‌شود.

به گزارش جوان، ۸مه‌رسال ۹۸مأموران کلانتری ۱۳۱ شهرری از درگیری خونین در یک منزل مسکونی باخبر و راهی محل شدند. مأموران در راه پله با جسد خونین مرد سالخورده‌ای به نام ناصر روپرو شدند که با ضریات متعدد چاقو کشته شده به کام مرگ رفته بود. در بررسی‌های بعد مشخص شد که عامل قتل پسر ۳۱ساله‌اش نادر است.

باانتقال جسد به پزشکی قانونی، دختر مقتول به مأموران گفت: برادرم در اتاق استراحت می‌کرد و با صدای بلند آهنگ گوش می‌داد، پدرم به او اعتراض کرد به همین دلیل نادر عصبانی شد سپس با چاقو به پدرم حمله کرد. پدرم قصد فرار داشت اما نادر او را دنبال کرد.من هم پشت سر آنها دویدم و حتی از همسایه‌ها کمک خواستم. اما بی‌فایده بود. نادر در راه

باز کاوی پرونده قتل رومینا

در گفت‌وگو با محمدرضا علویجه کارشناس قضایی

رومینا

قربانی خشم و جهل شد

پرونده قتل رومینا دختر ۱۴ساله به دست پدرش واکنش‌های بسیاری را به همراه داشته است. خشونت به کار رفته در این حادثه سبب طرح موضوعات بسیاری در جامعه شده‌است که رویکرد قضایی آن را در گفت‌وگو با محمد زمانی علویجه کارشناس قضایی بازکاوی کرده‌ایم.

متأسفانه شاهد این هستتیم که پرونده‌های بسیاری با موضوع قتل‌های خانوادگی تشکیل می‌شود. در بسیاری از این پرونده‌ها پدر خانواده دست به قتل فرزند خود می‌زند که پرونده رومینا هم یکی از مصداق این پرونده‌ها است. نگاه و نظر قانونگذار نسبت به مجازات چنین پدری که مرتکب قتل فرزندش می‌شود، چیست؟

بله، همانطور که اشاره فرمودید، متأسفانه قتل‌های خانوادگی در کشور ما بعضاً مشاهده می‌شوند که می‌توان آنها را در شاخه‌های گوناگون مانند قتل‌های ناموسی، قتل‌های حیثیتی، قتل‌هایی با موضوع اموال و ارث، قتل‌های ناشی از حسادت و رقابت ناسالم بین اعضای خانواده، قتل‌های ناشی از تبعیض بین فرزندان و… دسته‌بندی کرد. قتل بسیار فرجیع رومینا، این دختر مظلوم ۱۴ساله هم که این چنین سنگدلانه قربانی خشم و جهل و ناآگاهی شد، اولین قتل از این نوع قتل‌ها نبوده و آخرین آن نیز نخواهد بود.

قانونگذار ما به تبع حکم شرع مقدس اسلام در مورد مجازات پدری که مرتکب قتل عمدی فرزندش می‌شود، قاتل به عدم قصاص است.

ماده ۳۰۱ قانون مجازات اسلامی مقرر می‌دارد قاتل در صورتی که پدر مقتول باشد، قصاص نخواهد شد ولی به موجب ماده ۶۱۳ قانون مذکور، به حبس از سه تا ۱۰سال محکوم خواهد شد و البته در صورت مطالبه دپه توسط ورثه، قاتل به پرداخت دیه نیز محکوم خواهد شد. علاوه بر این ممکن است دادگاه مجازات تکمیلی مانند تبعید هم برای مرتکب در نظر بگیرد.

قانونگذار برای خواسته مادر مقتول در این پرونده‌ها چه مواردی را پیش‌بینی کرده است؟

مادر مقتول در چنین پرونده‌هایی مانند هر شاکلی دیگر در پرونده‌های قتل، در وره از پیش‌و دارد. ی‌سا از قاتل فرزندش اعلام گذشت و رضایت کند یا اعلام شکایت و تقاضای مجازات نماید. در صورتی که مادر رومینا اعلام رضایت کند، قاتل فقط به مجازات حبس به شرحی که بیان شد، محکوم خواهد شد و در صورتی که اعلام شکایت کند، چون قصاص منتهی است، بنابراین قاتل علاوه بر مجازات حبس به پرداخت دیه در حق مادر رومینا نیز محکوم خواهد شد.

در حال حاضر تحقیقات مقدماتی این پرونده در حال انجام است. متهم در اولین بازجویی‌ها گفته است که دخترش را به خاطر فرار با پسر مورد علاقه‌اش از خانه، به قتل رسانده است. پسری هم که با رومینا از خانه گریخته بود در تحقیقات اولیه این موضوع را تأیید کرده است. پرسش این است که آیا تسهیل در فرار دختری از خانه و همراهی چند روزه با وی جرم تلقی می‌شود یا خیر؟ در صورت تأیید، میزان مجازات تعیین شده چیست؟

بنظر می‌رسد عمل ارتکابی متهم مذکور در حدی که در رسانه‌ها منعکس شده، اگر آدم‌ربایی نباشد (که ظاهراً چنین نیست)، از مصادیق رابطه نامشروع باشد. البته برای اظهارنظر دقیق در این مورد، نیاز به مطالعه پرونده است و اینگونه نمی‌شود قضاوت کرد. اگر عمل وی آدم‌ربایی باشد (با توجه به کم سن و سال بودن رومینا و احتمال اغفال وی توسط متهمی که ظاهراً حدود ۲۰سال از رومینا بزرگ‌تر بوده)، در این صورت مجازات ۱۵سال حبس در انتظار فرد مذکور خواهد بود و در صورتی که عمل ارتکابی وی مصداق رابطه نامشروع نباشد، به سلاق تعزیری تا ۹۹ضربه نیز محکوم خواهد شد. البته همانگونه که بیان شد برای اعلام این مورد، نیاز به مطالعه دقیق پرونده وجود دارد.

اختلاف رومینا با پدرش بر سر ازدواج وی با پسری که حدود ۱۶سال (و بعضاً گفته شده ۲۰سال) از او بزرگتر بوده، از مدتی قبل جریان داشته و به خشونت خانگی در مورد رومینا هم منتهی به قتل شده بود. آنچه در پرونده‌های مشابه هم مشاهده می‌شود این است که تا زمانی که این خشونت‌ها منجر به بروز جرائم مهمی مانند قتل نشود، دست‌گاه‌های قانونی یا سازمان‌های مسئول در آن مداخله نمی‌کنند. در صورت مداخله هم تلاش آنها بیشتر برای سازش است که خیلی وقت‌ها این سازش به جرم سنگین‌تر می‌منجر می‌شود. به باور شما این عدم مداخله کافی (که ممکن است در صورت انجام، به پیشگیری از وقوع جرم منجر شود)، نقض قانونی تلقی نمی‌شود؟

متأسفانه در این پرونده‌ها فقط آنگاه که فاجعه رخ می‌دهد، همه به تکاپو می‌افتند ولی متأسفانه بعد از مدتی همه چیز به فراموشی سپرده می‌شود. قطعاً اگر قوانین سختگیرانه‌تر ی در مورد لزوم مداخله سازمان‌های حمایتی مانند سازمان بهزیستی در مواردی که کودک آزاری و بخصوص فرزند آزاری وجود دارد، تصویب شود، شاید کمتر با چنین فجایی روبه‌رو شویم. البته در مورد پرونده حاضر هم، اگر رومینا که ظاهراً احساس خطر شدیدی از ناحیه پدرش داشته، به سازمان بهزیستی مراجعه و با بیان خاطر بزرگی که او را تهدید می‌کرده است، به آنها پناه می‌برد، مددکاران آن سازمان به حمایت وی برمی‌خواستند اما متأسفانه همه چیز دست به دست هم داده تا این فاجعه غم‌انگیز و این ترزادی غمبار رخ دهد.

شما در پرونده‌های بسیاری در مقام باز پرس، قاضی و کیل جنایی حضور داشته‌اید و به پرونده‌های زیادی هم با این موضوعات رسیدگی کرده‌اید. به باور شما برای پیشگیری از این جرائم ضرورت توجه به چه موضوعاتی باید در دستور کار قرار گیرد؟

اولین و مهمترین عامل پیشگیری از چنین جرائمی، آموزشی است. آموزش چگونه زیستن، آموزش اصول تربیتی، آموزش به والدین در مورد نحوه رفتار و تعامل با نوجوانان، آموزش حقایق زندگی به جوانان و نوجوانان، آشنایی بیشتر با تعالیم عالیه اسلام است.